

Barne- likestillings- og
Inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep.
0030 Oslo

Deres ref:

Vår ref: 10/00156-1

Dato: 10.08.2010

Høringsvar - NOU 2009:22 Det du gjør, gjør det helt. Bedre samordning av tjenester for utsatte barn og unge

Innledning

KIM forstår det slik at en hovedmålsetting med dette høringsutkastet er å foreslå langtrekkende og varige ordninger for samordning av tjenester for *alle* utsatte barn og unge, og at denne høringen ses i tett sammenheng med den tidligere sentrale høringen NOU 2009:18 "Retten til læring" og St.melding nr 47 (2008-2009) "Samhandlingsreformen – rett behandling på rett sted og til rett tid". Ikke minst foreslås en endring av barnevernloven som etter KIMs oppfatning handler om at *alle* familier skal få en *lovfestet rett* til tjenester.

Tar man dagens demografi i betraktning, krever dagens samfunn at alle høringsutkast og strategier som fremlegges bør ha et mangfolds- og minoritetsperspektiv. Om man velger å ikke ta med disse perspektiver, vil forslag som fremlegges ikke ta hensyn til dagens virkelighet slik den faktisk er og således heller ikke være fremtidsrettet. Stortingsmelding nr 49 om mangfold og inkludering tar opp nettopp disse disse perspektiver og sektoransvar ift det.

KIM finner lite norsk forskning som belyser hvordan utsatte barn fra innvandrerbefolkningen inkluderes i ordninger som denne høringen drøfter. Vi har derimot lenge vært kjent med at barn og unge fra innvandrerbefolkningen tenderer til å rangere høyt i statistikker for utdanningsverkets spesialopplegg. Dette dokumenteres også godt både i NOU 2010:7 "Mangfold og mestring. Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet" og ved forsker Joron Pihl (2010) "Etnisk

mangfold i skolen. Det sakkyndige blikket". NOU 2009:18 "Rett til læring", belyser det samme forholdet.

KIM har gjennom mange år fått melding om at innvandrerbarna og deres familier av flere grunner stadig møter barrierer både innen for spesialtjenestene og barnevernet. At man i mindre grad er representert viktige steder der beslutninger taes på dette fagområdet, forsterker dette.

Punkter som bør inkluderes i det videre høringsarbeidet

- Høringen må kunne synliggjøre minoritetsbarnas posisjon innenfor samordningen som omtales – her er data og statistikk viktige redskaper som dessverre ofte mangler.
- Høringen må ta høyde for demografiske endringer.

NOU-en påpeker selv (s. 72) at "*I dag er det slik at rett hjelp til riktig tid i for stor grad avhenger av foreldres evne til å beskrive barnets behov og tale barnets sak. Dette gjør barn i minoritetsfamilier til en ekstra sårbar gruppe på grunn av språklige og kulturelle barrierer.*"

I høringsutkastet heter det videre: "*Målet må være at innsatsen fra det offentliges side skal være forankret i et velfungerende system for hjelpetiltak.*" (s.72). Vår erfaring er at om systemer i dagens mangfoldssamfunn skal være velfungerende må de ta innover seg at *befolkningen mange steder har endret karakter.*

- Høringen må ta høyde for behov for diagnostisering og utvikling av bedre diagnostiseringsmidler som er tilpasset en flerkulturell befolkning samt behov for flerkulturell/språklig kompetanse

Uten en slik drøfting signaliseres indirekte en svak sikring for systemfeil og skjevheter i framtidig implementering av lov- og regelverk. KIMs erfaring er videre at mange som diagnostiserer, ikke har den kunnskapen som må ligge til grunn for at diagnostiseringen skal bli et godt og riktig hjelpemiddel både for barnet og hjelpeapparatet. Da vil også den innsikten mangle som kreves for å kunne videreutvikle, tilpasse og finne nye veier og måter for diagnostisering (jamf. Joron Pihl 2010 "Etnisk mangfold i skolen. Det sakkyndige blikket").

- Bedre samordning og styring av ressursene for å få mer ut av midlene

Har man gjennomført kartlegging av effekt av ressursbruk på området så langt?

- Avstigmatisere barnevernet

KIM støtter høringen i standpunktet om at det må bli en målsetting å avstigmatisere barnevernet. Vi finner derimot lite som kan fortelle minoritetsbefolkningen hvordan dette konkret tenkes gjort. Hvordan kommuniserer det multi-etniske Norge? Hvordan

fanger man opp den misnøye noen minoriteter kan ha ift de tjenester de mottar?
Vedlagt er et notat som ble presentert statssekretær Westhrin nylig på et møte om somaliere og møtet med barnevernet. Vi tror at et mangfoldsperspektiv i det videre høringsarbeidet vil kunne utvikle bedre løsningsmåter og dermed gode svar.

Konklusjon: Behov for kunnskapsutvikling og bredde i utredninger

KIM finner det alvorlig at høringsutkastet ikke tar høyde for hvilke utfordringer dagens multi-etniske samfunn tjenester for utsatte barn og unge står overfor. Mye av det som drøftes omfatter vanskelige forhold. Slik KIM forstår dette bunner kanskje svakheten i høringsutvalgets egne føringer og avgrensninger i forhold til sitt mandat der mangfolds perspektivet ikke er med. KIM er blitt fortalt at å inkludere et mangfoldsperspektiv ville gjøre høringsarbeidet for omfattende. KIM mener at det motsatte vil være gjeldende, for tiltakene vil ikke ha den samme effekt for alle barn og unge uten et mangfoldsperspektiv. Dermed vil man heller ikke lykkes i å skape tiltak som gjelder for alle – som innebærer at man på et senere tidspunkt vil måtte gå tilbake til tegnebrettet.

KIM vil påpeke at et mangfolds- og inkluderingsperspektiv for en varig bedre samordning av tjenester for utsatte barn og unge vil handle om langt mer enn å få ned de tilsynelatende høye tallene som statistikkene viser. Brukermedvirkning gjennom dialog – eksempelvis dialogfora med målgruppen, bedre data og statistikk basert på etnisitet /nasjonalitet, interesse for prognoser for individet, dagsaktuelle data for hvordan det går med de barn og unge som er mottagere av tjenester, rekruttering av minoriteter til å arbeide med utsatte barn og unge, kommunikasjonsstrategi for å kommunisere med brukerne, kompetanseutvikling i institusjonene.

Med vennlig hilsen

Anita Rathore

KIM-utvalgsleder

Saksansvarlig:

Hilde Roald

Seniorrådgiver

VEDLEGG

Statssekretær Henriette Westrin
Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Vår ref:
Dato: 22. 06.10

Bedre tilliten mellom minoriteter og barnevernet:

Innspill presentert for BLD på møte 21. juni 2010.

A) Data som går på etnisitet og barnevernssaker

- bedre kunnskap om minoriteters møte med barnevernet – brukerperspektivet
- hvordan går det med barn som har vært i barnevernet?
- bedre bruk av informasjon som de ansatte har om ungdoms møter med storsamfunnet: arbeid, bolig, politi og andre offentlige institusjoner -- hvor er kunnskapen?

B) Kunnskapsheving blant minoriteter om sine rettigheter og hjelpetiltak ved barnevernet

- bedre kunnskap om dette styrker brukeren og brukerens mulighet til å se på barnevernet som en institusjon man kan samarbeide med, og ikke bare et kontrollorgan

C) Styrke ettervern for ungdom

- data om etnisk/nasjonal bakgrunn samles i forhold til kriminalitet – hvorfor ikke samle informasjon om forholdet barnevernet og ungdom etter etnisitet/nasjonal bakgrunn

D) Omsorgsovertakelse

- mister kontakt med familien – vanskelig etter fylt 18 år - ingen nettverk

E) Bedre forebyggende arbeid

- utnyttelse av ressurser i minoritetsmiljøer til hjelp for barnevernet – eksempelvis unge voksne som mentorer

F) Barnevernets brukere i endring

- gir nye brukere nye oppgaver - sammensatte utfordringer: store familier, mor alene med flere barn, brukere som er analfabeter, krigstraumer, andre psykiske problemer
- hvordan påvirker dette dagens barnevern – hvordan tilpasser man tjenestene til dette?

G) Good practices: hva finnes – informasjonsspredning om disse (eksempelvis presentasjon av familieråd ved Alna bydel på KIM møtet 11. juni 2010)

H) Rekruttering

- Institusjonen må gjenspeile samfunnet – hvilken plan for rekruttering har man – hvilke hindringer ser man i forhold til dette?
- fosterforeldre – beredskapshjem – hva er hindringer her i forhold til rekruttering?
- hvilke nye kompetansebehov er det man har i dag – eksempelvis: er det bare kunnskap om norsk kultur som er kvalifiserende eller trenger institusjonen ny kulturinnsikt, språk kompetanse og nettverk?

I) Feiler barnevernet noen gang?

- i så fall: brukes dette for å bedre tjenestene?
- er barnevernet en lærende institusjon?
- hvordan styrkes profesjonaliteten?

Vennlig hilsen

Fatima Hassan, rådgiver for Anita Rathore (leder i KIM)